

Voorwaarden Variabel pensioen

Beste lezer,

Voor u liggen de voorwaarden van het variabele pensioen van a.s.r. Met een variabel pensioen krijgt u de rest van uw leven iedere maand een bedrag dat jaarlijks wisselt. Elk jaar op 1 januari berekenen we weer opnieuw hoe hoog uw pensioen voor dat jaar is. Die berekening is best ingewikkeld.

In de offerte en de brochures beschrijven we op eenvoudige wijze hoe dit pensioen werkt. In deze voorwaarden leggen we dit verder uit. Hebt u toch vragen? Twijfel dan niet om contact met ons op te nemen.

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
2. Vaststellen van het variabele pensioen	6
3. Omzetting in een vast pensioen	7
4. Overlijden	8
5. Onttrekkingen en toevoegingen belegd kapitaal	9
6. Begrippenlijst	12
Bijlagen	15

1. Algemeen

Waar horen deze voorwaarden bij?

Deze voorwaarden horen bij het variabele pensioen van a.s.r.

Hoe hangen de voorwaarden, polis en brochure beleggingsbeleid samen?

Uw verzekeringsovereenkomst met ons bestaat uit:

- de polis (afspraken op hoofdlijnen);
- deze voorwaarden (afspraken verder uitgelegd).

Ons beleggingsbeleid geven wij weer in de meest actuele brochure *Informatie over beleggingsfondsen* van het variabele pensioen van a.s.r.

Welke andere documenten ontvangt u van ons?

U krijgt van ons:

- een overzicht van de hoogte van het maandelijkse pensioenbedrag dat u hebt ontvangen en het bedrag dat u ontvangt vanaf 1 januari van ieder jaar;
- een jaaropgave die u kunt gebruiken voor uw aangifte inkomstenbelasting;
- een wettelijk verplicht pensioenoverzicht.

Digitale communicatie

Het variabele pensioen van a.s.r. is een digitaal product. Alle documenten die wij verstrekken, plaatsen wij in uw persoonlijke portaal. U ontvangt een e-mail op het moment dat de documenten klaarstaan. Hiervoor gebruiken wij het door u opgegeven e-mailadres.

Wijzigingen kunt u doorgeven via uw persoonlijke portaal of pensioenaankopen@asr.nl.

Wat verwachten wij van u?

Wij verwachten van u dat:

- u juiste informatie aan ons geeft;
- u de gegevens op de polis controleert;
- u een onjuistheid in de polis direct aan ons doorgeeft;
- u een wijziging van uw e-mailadres of bankrekeningnummer direct aan ons doorgeeft;
- u wijzigingen in uw persoonlijke situatie direct aan ons doorgeeft.
Denk aan de beëindiging van uw relatie, het overlijden van uw partner en adreswijzigingen.

Wanneer kunt u het variabele pensioen stoppen of wijzigen?

- Is het variabele pensioen van a.s.r. toch niet wat u wenst? Dan mag u de verzekering stoppen binnen 30 dagen nadat wij u een e-mail hebben gestuurd dat uw polis en voorwaarden klaar staan. Stuur dan een e-mail naar pensioenaankopen@asr.nl.
U kunt dan van het actuele belegd kapitaal een vast pensioen aankopen. Of wij maken het kapitaal over aan de pensioenuitvoerder die u opgeeft. Daarbij krijgt u de administratiekosten van ons terug. Wij vergoeden geen rente.
- Na het verstrijken van de bedenktijd van 30 dagen kunt u niets meer aan de verzekering wijzigen.
- U kunt het pensioen niet afkopen, verkopen, prijsgeven of als onderpand gebruiken.

Wanneer kunnen wij het variabele pensioen wijzigen?

Wet- en regelgeving

Wij hebben het recht om het variabele pensioen van a.s.r. te wijzigen als wet- of regelgeving dit voorschrijft.

Overlevingskansen

Voor de berekening van het variabele pensioen gebruiken wij actuele *overlevingskansen* (Zie: Overlevingskansen in de Begrippenlijst). Een keer in

de twee jaar actualiseren wij de overlevingskansen op basis van:

- de Prognosetafel van het Koninklijk Actuarieel Genootschap; en
- de ervaringssterfte van het Centrum voor Verzekeringstatistiek.

Wij behouden ons het recht voor andere overlevingstabellen te gebruiken als deze niet meer passend zijn bij de waargenomen sterfte in onze pensioenportefeuille. Worden de overlevingskansen met een andere frequentie gepubliceerd? Dan passen wij de actualisering van de overlevingskansen hierop aan.

Rentes

Voor de berekening van het variabele pensioen maken wij gebruik van *rentes* (Zie: Productrente in de Begrippenlijst). Wij behouden ons het recht voor deze rentes dan wel het tijdstip waarop deze worden vastgesteld, naar redelijkheid te wijzigen als deze:

- vaker, minder vaak of niet meer gepubliceerd worden, of op een ander moment in het jaar;
- zodanig van samenstelling en/of grondslag wijzigen dat deze volgens ons niet meer aansluiten met de gebruikte rentes tot dan toe.

Kosten fondsbeheerder

In uw polis ziet u welk bedrag wij rekenen voor de 'kosten fondsbeheerder'. Wij behouden ons het recht voor deze kosten fondsbeheerder te wijzigen. De mogelijkheid om de kosten fondsbeheerder te wijzigen, bestaat vanaf het moment dat de overheid het toestaat om wijzigingen van de lopende kosten een-op-een aan u door te berekenen. De kosten fondsbeheerder worden in dat geval gelijk aan de lopende kosten die de fondsbeheerder in rekening brengt. De hoogte van deze kosten kan wijzigen.

Maken wij gebruik van ons recht om de kosten fondsbeheer te wijzigen? Dan ontvangt u daarover bericht. Een wijziging van de kosten fondsbeheerder geldt alleen voor de toekomst.

Welke wet- en regelgeving is van toepassing?

Op de verzekeringsovereenkomst is de Nederlandse wet- en regelgeving van toepassing.

Wat doen wij met uw persoonsgegevens?

Wij behandelen uw persoonsgegevens zorgvuldig. Voor de verwerking van deze persoonsgegevens geldt de privacyverklaring van ASR Nederland N.V. U vindt deze informatie terug op www.asr.nl.

Hebt u vragen?

Het is belangrijk dat u begrijpt wat er in deze voorwaarden staat. Begrijpt u iets niet? Aarzelt u dan niet en neem contact met ons op via pensioenaankopen@asr.nl.

Hebt u een klacht?

Hebt u een klacht over de verzekering of over onze dienstverlening? Meld dit ons. Dit kan telefonisch, online of per post. U vindt meer informatie over onze klachtenprocedure op www.asr.nl. Bent u niet tevreden over de oplossing die wij voorstellen? U kunt uw klacht ook voorleggen aan een onafhankelijke partij: het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening of een bevoegde rechter.

2. Vaststellen van het variabele pensioen

Op welke tijdstippen stellen wij de hoogte van het variabele pensioen vast?

De hoogte van het variabele pensioen wijzigt jaarlijks. Uw maandelijkse pensioenbedrag stellen wij na opmaak van de polis elk jaar op 1 januari vast.

Welke factoren bepalen de hoogte van het variabele pensioen?

De hoogte van het variabele pensioen berekenen wij aan de hand van de volgende actuele factoren:

- de waarde van uw belegd kapitaal bij opmaak van de polis en vervolgens elk jaar op 1 januari;
- de *actuariële pensioenfactors* voor het variabele en vaste pensioen;
- de behaalde rendementen en de spreiding van de beleggingsresultaten;
- de *productrente* en de wettelijke *projectierente*;
- uw *leeftijd*.

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? Dan houden wij hier bij het vaststellen van de hoogte van het variabele pensioen ook rekening mee.

3. Omzetting in een vast pensioen

Een uitgangspunt van het variabele pensioen van a.s.r. is dat het pensioen boven een bepaalde leeftijd redelijk stabiel blijft. Zo voorkomen we dat uw pensioen in de laatste jaren van uw leven erg schommelt. Daarom zetten we vanaf uw 87ste uw variabele pensioen langzaam om naar een vast pensioen. In deze voorwaarden staat hoe deze automatische omzetting naar een vast pensioen precies gaat.

Wanneer zetten wij uw variabele pensioen om in een vast pensioen?

Uw variabele pensioen zetten wij in een periode van 10 jaar om in een vast pensioen. We starten daarmee op 1 januari van het jaar waarin u 87 jaar wordt. In het onderstaande schema ziet u hoe de omzetting verloopt.

Leeftijd in het jaar waarin u deze bereikt	Op 1 januari zetten wij dit deel van uw belegd kapitaal om in een vast pensioen
87 jaar	1/10
88 jaar	1/9
89 jaar	1/8
90 jaar	1/7
91 jaar	1/6
92 jaar	1/5
93 jaar	1/4
94 jaar	1/3
95 jaar	1/2
96 jaar	Belegd kapitaal volledig omgezet in vast pensioen

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? Dan kopen wij bij de jaarlijkse omzetting van het belegd kapitaal:

- een vast pensioen voor u;
- een partnerpensioen voor uw partner.

Kunt u het belegd kapitaal eerder en/of sneller omzetten in een vast pensioen?

Nee, u kunt het belegd kapitaal niet eerder en/of sneller omzetten in een vast pensioen.

Welke factoren bepalen de hoogte van het vaste pensioen?

De hoogte van het vaste pensioen berekenen wij aan de hand van de volgende actuele factoren:

- de waarde van het belegd kapitaal dat wordt omgezet in een vast pensioen;
- de *actuariële pensioenfactors* voor het vaste pensioen;
- de *productrente*;
- uw *leeftijd*.

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? Dan houden wij hier bij het vaststellen van de hoogte van het vaste pensioen ook rekening mee.

4. Overlijden

Vóór het afsluiten van het variabele pensioen van a.s.r. maakt u de keuze of uw partner na uw overlijden een pensioen krijgt. We noemen dat een 'partnerpensioen'. Het is niet verplicht om een partnerpensioen te kiezen. In uw polis kunt u zien of en voor wie een partnerpensioen verzekerd is. De hoogte van het partnerpensioen beweegt mee met de hoogte van uw pensioen. Als het partnerpensioen eenmaal is ingegaan verandert de hoogte ervan niet meer.

Wat gebeurt er met uw pensioen als u overlijdt?

Op het moment dat u overlijdt, vervalt het belegd kapitaal en stopt uw pensioen. In de maand van uw overlijden betalen wij nog één keer het maandelijkse pensioenbedrag uit.

Wat gebeurt er met het partnerpensioen als u overlijdt?

Als u gekozen hebt voor een partnerpensioen, dan ontvangt uw partner bij uw overlijden dit pensioen. Het partnerpensioen eindigt op het moment dat uw partner overlijdt. In de maand waarin uw partner overlijdt, betalen wij nog één keer het maandelijkse bedrag aan partnerpensioen uit. De hoogte van het partnerpensioen staat vast vanaf het moment dat u overlijdt.

Wat gebeurt er met het belegd kapitaal en met het pensioen als uw partner eerder overlijdt dan u?

Hebt u geen partnerpensioen en overlijdt uw partner? Dan verandert er niets aan uw belegd kapitaal en uw pensioen.

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? En overlijdt uw partner? Dan vervalt het partnerpensioen vanaf het moment dat uw partner overlijdt. Met het overlijden van uw partner vervalt het belegd kapitaal. Wij berekenen een nieuw belegd kapitaal voor u. Dit wordt vastgesteld voor een pensioen alleen voor uzelf.

Het nieuwe belegd kapitaal wordt vastgesteld per de eerste dag van de maand waarin uw partner overlijdt op basis van de dan geldende factoren. Uw maandelijkse pensioenbedrag blijft in het (resterende) kalenderjaar gelijk. Op 1 januari volgend op het overlijden stellen wij de hoogte van het maandelijkse pensioenbedrag opnieuw vast zoals vermeld bij 'Vaststellen van het variabele pensioen'. Ontvangt u een vast pensioen omdat u de 87-jarige *leeftijd* hebt bereikt? Dan blijft de hoogte van dit vaste pensioen gelijk.

Wat gebeurt er als u en uw partner tegelijk overlijden?

Overlijden u en uw partner op dezelfde dag? Dan vervalt het belegd kapitaal. Wel betalen wij nog één keer uw maandelijkse pensioenbedrag uit. We betalen geen partnerpensioen uit.

5. Onttrekkingen en toevoegingen belegd kapitaal

Als u kiest voor een variabel pensioen dan blijven wij uw pensioenkapitaal na uw pensioendatum beleggen. U betaalt eenmalig administratiekosten voor het aanbieden en afsluiten van de verzekering en het beheren en uitbetalen van uw pensioen. Het pensioenkapitaal dat overblijft wordt belegd. Iedere maand verkopen we een stukje van de beleggingen. Dit gebruiken wij voor de aankoop van het pensioen.

Kosten op de ingangsdatum

Uw pensioenkapitaal bestaat uit beleggingen. Voor het aanbieden en afsluiten van de verzekering en het beheren en uitbetalen van uw pensioen, betaalt u administratiekosten. Die halen we in één keer van uw pensioenkapitaal af. Daarmee hebt u deze kosten voldaan.

-/- administratiekosten

Het pensioenkapitaal dat overblijft beleggen wij.

Onttrekkingen en toevoegingen aan het belegd kapitaal per maand

De volgende onttrekkingen/toevoegingen vinden maandelijks plaats op het belegd kapitaal:

-/- premie slotuitbetaling

-/- uw pensioenbedrag (bruto)

+/+ bonus bij leven

-/- kosten vermogensbeslag voor het belegd kapitaal

+/- kosten fondsbeheerder

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? Dan onttrekken wij elk maand het volgende bedrag aan uw kapitaal, zolang u en uw partner leven maar uiterlijk tot het kalenderjaar waarin u 96 jaar wordt:

-/- premie voor het partnerpensioen en uw pensioen in het geval dat uw partner eerder overlijdt

Vanaf 1 januari van het jaar waarin u de 87-jarige *leeftijd* bereikt, bouwen wij uw variabele pensioen in een periode van 10 jaar af naar een vast pensioen.

De volgende onttrekking vindt dan plaats op 1 januari van ieder jaar:

-/- omzetting deel belegd kapitaal in een vast pensioen

Hieronder leggen wij de onttrekkingen en toevoegingen verder uit.

Administratiekosten

De administratiekosten voor uw verzekering verrekenen wij direct bij de opmaak van de polis in één keer. De hoogte van de administratiekosten vindt u terug in uw polis.

Premie slotuitbetaling

Overlijdt u? Dan betalen wij het volledige maandelijkse pensioenbedrag uit, ongeacht de dag van uw overlijden. Dit noemen wij een slotuitbetaling. U betaalt elke maand premie voor deze slotuitbetaling. Wij verkopen daarvoor beleggingseenheden op de eerste dag van de maand, tegen de *koers* op dat moment.

Uw pensioenbedrag

U ontvangt uw pensioen elke maand rond de 23e dag. Bij het uitbetalen houden wij de wettelijke verschuldigde belasting en premies in. Dit geldt niet voor een nettopensioen. Voor het uitbetalen van uw pensioenbedrag verkopen wij iedere maand beleggingseenheden tegen de *koers* van de 15e van iedere maand.

Bonus bij leven

U ontvangt uw pensioen levenslang, ongeacht hoe oud u wordt. De ene klant overlijdt op 69-jarige leeftijd, de andere overlijdt op 100-jarige leeftijd. Op het moment dat u overlijdt, vervalt het resterende belegd kapitaal aan a.s.r. Het kapitaal gaat dus niet naar uw nabestaanden. Als compensatie hiervoor, ontvangt u een maandelijks vergoeding. Dit noemen we een bonus bij leven. U ontvangt deze bonus op de laatste dag van de maand, zolang u leeft, maar uiterlijk tot het kalenderjaar waarin u 96 jaar wordt.

De bonus voegen wij toe in de vorm van beleggingseenheden. Deze bonus is afhankelijk van:

- uw actuele *leeftijd*;
- de actuele *overlevingskansen* van een gemiddeld persoon met dezelfde leeftijd als u;
- de actuele waarde van het belegd kapitaal aan het einde van die maand vóór de aftrek van de kosten vermogensbeslag.

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? Dan vervalt het belegd kapitaal als u of uw partner overlijdt. U ontvangt een extra bonus zolang uw partner leeft. Voor het vaststellen van deze bonus houden wij rekening met de hiervoor genoemde punten.

Kosten vermogensbeslag voor het belegd kapitaal

Om op elk moment aan onze financiële verplichtingen te kunnen voldoen, zijn wij verplicht een minimumvermogen aan te houden. Hieraan zijn kosten verbonden. Dit noemen wij de kosten vermogensbeslag.

De kosten vermogensbeslag voor het belegd kapitaal zijn een percentage van het actueel belegd kapitaal. Dit percentage vindt u terug in uw polis. De hoogte van de kosten vermogensbeslag berekenen wij op basis van het actuele belegd kapitaal op de laatste dag van de maand, na toevoeging van de bonus. U betaalt deze kosten vermogensbeslag doordat wij op de laatste dag van de maand beleggingseenheden verkopen, tegen de *koers* op dat moment.

Kosten fondsbeheerder

De kosten fondsbeheerder zijn de kosten die wij rekenen voor het beheer door de fondsbeheerder. De hoogte van deze kosten wordt uitgedrukt in een vast percentage van het belegd kapitaal. U vindt de kosten fondsbeheerder terug in de polis.

Zijn de daadwerkelijke kosten die de fondsbeheer in een maand verrekent, hoger of lager? Dan corrigeren wij dat met een storting respectievelijk onttrekking van beleggingseenheden. Bij deze verrekening van de kosten gaan wij ervan uit dat uw kapitaal belegd wordt volgens de basisverdeling (zie de brochure *Informatie over beleggingsfondsen van het variabele pensioen van a.s.r.*).

Premie voor het partnerpensioen en uw pensioen in het geval uw partner eerder overlijdt

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen? Dan betaalt u hier maandelijks een premie voor. Dit stopt op het moment waarop het variabele pensioen volledig is omgezet in een vast pensioen. Of als u of uw partner eerder komt te overlijden.

Bij het overlijden van u of uw partner vervalt het belegd kapitaal. Als u op het moment dat uw partner overlijdt een variabel pensioen ontvangt, stellen wij een nieuw belegd kapitaal vast (zie 'Wat gebeurt er met het belegd kapitaal en met het pensioen als uw partner eerder overlijdt dan u?'). Hier betaalt u maandelijks ook een premie voor.

De hoogte van de maandelijks premies wordt vastgesteld op de 1e van de maand en is afhankelijk van:

- de hoogte van het variabele pensioen in dat kalenderjaar;
- de *actuariële pensioenfactors* voor het variabele en vaste pensioen;
- de actuele *productrente* en *projectierente*;
- uw *leeftijd* en die van uw partner op de 1^e van de maand;
- de sterftekans gedurende de betreffende maand;
- de toekomstige *overlevingskansen* van u en uw partner.

U betaalt de maandelijks premies voor uw pensioen en het partnerpensioen doordat wij op de eerste dag van de maand beleggingseenheden verkopen, tegen de *koers* op dat moment.

Omzetting deel belegd kapitaal in een vast pensioen

Vanaf 1 januari van het jaar waarin u 87 jaar wordt, zetten wij het belegd kapitaal over een periode van 10 jaar om in een vast pensioen. Zie onderdeel 3 'Omzetting in een vast pensioen' van deze voorwaarden.

6. Begrippenlijst

U

De persoon die zijn of haar pensioenkapitaal aanwendt voor het variabele pensioen van a.s.r.

Partner

De persoon die in de polis als partner wordt vermeld.

Wij/a.s.r.

ASR Levensverzekering N.V. gevestigd in Utrecht, geregistreerd bij:

- de Autoriteit Financiële Markten onder nummer 12000396;
- de Kamer van Koophandel in Utrecht onder nummer 30000847.

Koers

De koers is de waarde van een beleggingseenheid. Die waarde wisselt dagelijks. Is het geen handelsdag dan gaan wij uit van de koersen op de eerstvolgende handelsdag. Een eventuele in- of uitstapvergoeding is al verwerkt in deze koers. Deze brengt de fondsbeheerder in rekening als er binnen een fonds per saldo meer of minder beleggingseenheden gekocht of verkocht moeten worden.

Leeftijd

Voor onze berekeningen gaan wij uit van uw leeftijd in maanden. Daarbij gaan wij ervan uit dat uw geboortedag op de 1ste dag van de geboortemaand valt. Bent u bijvoorbeeld op 28 oktober 1952 geboren? Dan bent u in onze berekening op 1 januari 2021 68 jaar en 3 maanden oud.

Actuariële pensioenfactoren

De actuariële pensioenfactoren zijn wiskundige formules die wij gebruiken om de hoogte van het pensioenbedrag en de premies te bepalen. In deze formule zijn onder andere de *overlevingskansen*, *productrente*, *projectierente*, *zekerheidsmarge* en *kosten vermogensbeslag* opgenomen.

De kosten vermogensbeslag bestaan uit een vast percentage dat u terugvindt in uw polis.

Overlevingskansen

Met overlevingskansen bedoelen we de kans dat iemand van een bepaalde leeftijd een volgende leeftijd bereikt. Op basis van onder andere de overlevingskansen van u en uw partner bepalen wij:

- de premie voor het partnerpensioen; en
- de premie voor uw pensioen in het geval uw partner eerder overlijdt.

We stellen deze overlevingskansen vast met prognosetafels. Dat zijn statistische overzichten van de sterftcijfers van de Nederlandse bevolking waarin ook is meegenomen dat mensen steeds ouder worden. Wij stellen de overlevingskansen vast op basis van:

- de prognosetafel van het Actuarieel Genootschap (2020: AG2018 prognosetafel); en
- ervaringssterfte pensioenen (2020: CVS 2008-2017).

De prognosetafel van het Actuarieel Genootschap corrigeren wij op basis van actuele ervaringscijfers. Wij gebruiken hiervoor de ervaringscijfers van het Centrum voor Verzekeringsstatistiek (CVS). Wij actualiseren de prognosetafel en ervaringssterfte één keer in de twee jaar.

Productrente

De productrente gebruiken we om:

- de hoogte van uw pensioen te bepalen;
- de eventuele risicopremie voor uw pensioen en het eventuele partnerpensioen vast te stellen;
- een vaste pensioenuitkering aan te kopen; en
- de premie voor de slotuitbetaling vast te stellen.

De productrente van het variabele pensioen is de 6-maands Euribor swapcurve. Deze rente verhogen wij met een opslag van 0,1% en verminderen wij met de kosten voor vermogensbeslag. De hoogte van dit vermogensbeslag vindt u terug in uw polis. De rente stelt a.s.r. twee keer per maand vast, rond de 10e en de 25e van de maand. Wij gaan uit van de laatst vastgestelde rente.

Projectierente

De projectierente is de rente die wij gebruiken om de hoogte van een levenslang maandelijks pensioenbedrag vast te stellen. Dit is de risicovrije rente die De Nederlandsche Bank (DNB) publiceert voor pensioenfondsen. Aan het begin van elke maand publiceert DNB de risicovrije rente van de voorgaande maand.

Voor de projectierente gaan wij niet uit van de risicovrije rente van de voorgaande maand, maar de maand daarvoor. Deze projectierente verlagen wij met:

- de actuele voorgeschreven lopende kosten per jaar voor obligaties (2020: 0,2%);
- de kosten vermogensbeslag voor het belegd kapitaal. Deze vindt u terug in uw polis. Voor het bepalen van de spreiding van de beleggingsresultaten houden wij geen rekening met deze kosten.

Dalingspercentage

Hebt u gekozen voor het variabele pensioen met een hogere start? Dan houden wij er rekening mee dat u in de toekomst een bepaald beleggingsresultaat haalt. Hierdoor laten wij uw variabele pensioenuitkering hoger beginnen. Zijn de beleggingsresultaten zo hoog als wij verwachten? Dan blijft uw pensioenuitkering de volgende jaren ongeveer gelijk. Zijn de resultaten hoger of juist lager dan verwacht? Dan zal uw pensioenuitkering stijgen of juist dalen.

Bij het variabele pensioen met een hogere start stellen wij bij aanvang van de uitkering een dalingspercentage vast. Zo houden wij rekening met de verwachte beleggingsresultaten. De hoogte van deze daling is 35% van het verschil tussen:

- de op dat moment maximale parameter voor het aandelenrendement (2020: 5,6%);
- de *projectierente* zonder verlagingen.

De daling staat vast totdat al uw beleggingen zijn omgezet in een vast pensioen.

Deze daling wordt iedere maand nog vóór de genoemde verlagingen bij de door DNB gepubliceerde projectierente opgeteld. Wijzigen de parameters tijdens de looptijd van het pensioen? Dan wijzigt ook de daling.

Zekerheidsmarge

Als wij de actuariële pensioenfactors vaststellen bouwen wij extra zekerheid in om afwijkingen van sterfte- en overlevingskansen op te kunnen vangen. Dit noemen we de zekerheidsmarge. Deze zekerheidsmarge bedraagt 4,75%.

Spreiding van de beleggingsresultaten

Wij stellen elk jaar de hoogte van uw pensioenbedrag vast. Wij willen voorkomen dat er teveel schommelingen in de hoogte van uw pensioen zijn. Daarom spreiden we de resultaten van uw beleggingen over drie jaar.

Wij vergelijken hierbij het daadwerkelijke behaalde beleggingsrendement met het verwachte beleggingsrendement. Hierbij geldt dat:

- wij de spreiding elk jaar op 1 januari toepassen. Dat doen wij voor het laatst op 1 januari van het jaar waarin u 95 jaar wordt;
- wij bij de spreiding rekening houden met de rendementen van de afgelopen drie kalenderjaren voorafgaand aan 1 januari. Loopt uw verzekering nog geen drie jaar? Dan gebruiken wij de behaalde rendementen vanaf opmaak van de polis;
- wij kijken naar de gemiddelde levensverwachting van iemand van uw leeftijd. Is die levensverwachting op een bepaald moment lager dan drie jaar? Dan spreiden wij de resultaten van de beleggingen over minder dan drie jaar. We zorgen ervoor dat de periode van spreiding nooit langer is dan de duur van de levensverwachting;
- wij de daadwerkelijke behaalde beleggingsrendementen maandelijks vaststellen. Hiervoor gebruiken wij de koers van de laatste handelsdag van de maand;
- wij bij het berekenen van het verwachte rendement uitgaan van de projectierente.

Hebt u voor een partnerpensioen gekozen en overlijdt uw partner eerder dan u? Dan stellen wij bij het overlijden het belegd kapitaal opnieuw vast. Voor het vaststellen van de spreiding doen wij alsof de verzekering opnieuw start.

Bijlagen

Clausule terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT)

Deze clausule is onderdeel van de voorwaarden voor het variabele pensioen van a.s.r. De clausule is alleen van belang als er een partnerpensioen is (mee) verzekerd.

1. Begripsomschrijvingen

1.1 Terrorisme

Gewelddadige handelingen en / of gedragingen – begaan buiten het kader van één van de zes in artikel 3.38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest – in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en / of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, en / of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks – al dan niet in enig organisatorisch verband – is beraamd en / of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en / of religieuze en / of ideologische doelen te verwezenlijken.

1.2 Kwaadwillige besmetting

Het – buiten het kader van een van de zes in artikel 3.38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest – (doen) verspreiden van ziektekiemen en / of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en / of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en / of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aannemelijk is dat het (doen) verspreiden – al dan niet in enig organisatorisch verband – is

beraamd en / of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en / of religieuze en / of ideologische doelen te verwezenlijken.

1.3 Preventieve maatregelen

Van overheidswege en / of door verzekerden en / of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en / of kwaadwillige besmetting af te wenden of – indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt – de gevolgen daarvan te beperken.

1.4 Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT)

Een door het Verbond van Verzekeraars in Nederland opgerichte herverzekeringsmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten verzekeraars direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 omschreven risico's, in herverzekering kunnen worden ondergebracht.

1.5 Verzekeringsovereenkomsten

- a) Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.1 onder "staat waar het risico is gelegen" van de Wet op het financieel toezicht betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.
- b) Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- c) Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.

1.6 In Nederland toegelaten verzekeraars

Levens-, natura-uitvaart- en schadeverzekeraars die op grond van de Wet op het financieel toezicht bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.

2. Begrenzing van de dekking voor het terrorisme

2.1 Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 1.1, 1.2 en 1.3 gegeven omschrijvingen, er binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:

- terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen,
- handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorisme', geldt dat de uitkeringsplicht van de verzekeraar ter zake van iedere bij haar ingediende aanspraak op uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar ter zake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorisme bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw. Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet op het financieel toezicht aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.

2.2 De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.

3 Uitkeringsprotocol NHT

- 3.1 Op de herverzekering van de verzekeraar bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol). Op grond van de in dit protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als herverzekeraar dekking biedt, voor het geheel te voldoen. Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de verzekeraar te doen.
- 3.2 De NHT is, met in achtneming van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorisme moet worden aangemerkt. Een daartoe strekkend en overeenkomstig vernoemde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerden en tot uitkering gerechtigden.
- 3.3 Eerst nadat de NHT aan de verzekeraar heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, ter zake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel 3.1 bedoelde uitkering ter zake tegenover de verzekeraar aanspraak maken.
- 3.4 De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 17 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op uitkering die worden gemeld binnen twee jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorisme in de zin van deze voorwaarden wordt beschouwd.

Clausule Oorlogs- en molestrisico

Deze clausule is onderdeel van de voorwaarden voor het variabele pensioen van a.s.r. De clausule is alleen van belang als er een partnerpensioen is (mee) verzekerd.

1. Vanaf het tijdstip waarop in de toekomst in Nederland of de Overzeese Rijksdelen een actieve oorlogstoestand intreedt, zal - zolang deze actieve oorlogstoestand duurt - het bepaalde in dit artikel gelden. De verzekerde uitkeringen worden verminderd tot 90% van de oorspronkelijke verzekerde uitkeringen. Indien de waarde van de beleggingen moet worden uitgekeerd, wordt deze waarde verminderd tot 90% van de oorspronkelijke waarde.
2. Het in artikel 1 bepaalde geldt niet, als na overlijden van de verzekerde het navolgende wordt aangetoond.

De verzekerde moet op het in de aanvang van artikel 1 bedoelde tijdstip en verder tijdens de gehele duur van de oorlogstoestand niet verbleven hebben in een of meer van de genoemde gebiedsdelen waar een actieve oorlogstoestand heeft geheerst en / of in andere staten, die gedurende die tijd in oorlog zijn geweest. Het aantonen moet geschieden binnen zes maanden na beëindiging van de actieve oorlogstoestand, maar uiterlijk bij het opeisbaar worden van enige bij de verzekering verzekerde uitkering of bij afkoop.

3. Wij zullen uiterlijk negen maanden na het einde van het boekjaar, waarin de oorlogstoestand is beëindigd als volgt handelen.

Aan het eind van bedoeld boekjaar wordt bepaald of de berekende waarde van de gezamenlijke kortingen de totale waarde op dat tijdstip van de op rekening van de oorlog te stellen extra sterfteverliezen overschrijdt.

Indien en voor zover dat zo is, worden de reeds ingehouden kortingen alsnog geheel of gedeeltelijk uitbetaald. Bij deze bepaling wordt gekeken naar de groep polissen, waarop deze of in hoofdlijnen daarmee overeenstemmende molestbepalingen in werking zijn getreden.

4. De aanwezigheid, het tijdstip van intreding en beëindiging van een actieve oorlogstoestand zullen bindend worden vastgesteld door de Nederlandsche Bank.

